

Concept onderzoeksopdracht naar ontsnippering van de A28 tussen Groningen-Zuid en De Punt

Brigitte van Berkel, afd. Landelijk Gebied en Water Provincie Groningen, 26-8-2015

Doel onderzoek

Doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de maatregelen en de globale kosten daarvan, die nodig zijn om de passeerbaarheid van de A28 te verbeteren voor een aantal doelsoorten. Dit op het gehele traject tussen Groningen-Zuid en De Punt (zie ook "Plangebied").

Hierbij zijn twee invalshoeken:

- [ter hoogte van Witte Molen kruist de Drentsche Aa de A28. Hier is een robuuste ecologische verbinding gepland. Doel is om de barrièrewerking van de A28 voor deze robuuste verbinding zo veel mogelijk op te heffen en wildslachtoffers te voorkomen;
- [ook een groot deel van de rest van het traject, vormt een barrière in het beekdal van de Drentsche Aa en andere aanliggende natuurgebieden. Daar is het doel om te onderzoeken waar de passeerbaarheid van de weg vergroot moet worden en hoe wildslachtoffers kunnen worden voorkomen.

Voor meer achtergrondinformatie: zie het bijgevoegde projectplan.

Beschikbare informatie o.a.

- Haalbaarheidsstudie faunapassage A28/ Drentsche Aa. RWS, 2005;
- Actieplan faunapassage A28. Stichting Natuurplatform Drentsche Aa, 2015;
- Rapportages over valwild; Heijmans/RWS, 2014.
- Nog ontbrekend maar waarschijnlijk deels beschikbaar bij terreinbeheerders en Particuliere Gegevens leverende Organisaties/ NDFF: voorkomende diersoorten in de (natuur)gebieden langs de A28.

Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is het traject van de Rijksweg A28 van Groningen Zuid (ter hoogte van ca. het New Hampshire hotel ?) tot aan De Punt (t/m zuidgrens Natuurnetwerk Nederland in Drenthe langs de A28 ?).

Verder is het onderzoeksgebied de omgeving van de weg die in relatie staat met de ontsnippering. Denk daarbij aan stapstenen, geleiding, eventuele faunaroutes en de ontsnippering van parallelle infrastructuur.

Ecologisch ambitieniveau en doelsoorten

Robuuste verbinding

In 2005 is een onderzoek gedaan naar de ontsnippering van de A28, ter hoogte van de kruising met de Drentsche Aa, ten behoeve van de realisering van de robuuste ecologische verbinding. Het ecologische ambitieniveau lag destijds behoorlijk hoog (B3, Handboek Robuuste verbindingen). Inmiddels zijn de destijds beschikbare middelen voor de aanleg van faunapassages in robuuste verbindingen wegbezuinigd. Daarom wordt nu uitgegaan van ontsnippering op het niveau van doelsoorten en niet meer op het niveau van ecosystemen.

Voor de robuuste verbinding wordt in principe uitgegaan van de doelsoorten:

otter, bever, das, ringslang, heikikker, kleine marterachtigen en de meervleermuis..

Op basis van het onderzoek naar de in het gebied voorkomende en in de toekomst waarschijnlijke soorten, kunnen hier nog soorten aan worden toegevoegd. Denk bv. aan migrerende vissoorten.

Passeerbaarheid rest van het traject

De doelsoorten otter en bever, bevinden zich ook langs overige delen van het traject; dit vooral gerelateerd aan de doorlopende watergangen in het gebied.

Voor de rest zal het onderzoek naar het valwild en het voorkomen van diersoorten moeten uitwijzen welke doelsoorten relevant zijn voor de ontsnippering van de rest van het traject.

Voorkomen wildslachtoffers

Over het algemeen zijn de ontsnipperingsmaatregelen ook gericht op het voorkomen van wildslachtoffers. De meeste van de doelsoorten zijn soorten die door EU richtlijnen beschermd worden omdat de verantwoordelijkheid van de overheid daarvoor het grootst is.

Veel soorten, zoals wezel en bunzing bv. zullen ook baat hebben bij de maatregelen die voor de doelsoorten getroffen worden.

Voor de mee algemene soorten worden geen specifieke maatregelen getroffen, tenzij het om specifieke trekroutes gaat (bv. paddentrek) en/of om de verkeersveiligheid (reeën).

Algemeen

Ontsnipperingsmaatregelen in Rijkswegen zijn duur, de lente van het traject is aanzienlijk en er is bij de betrokkenen maar beperkt geld voor beschikbaar. Gezocht wordt daarom naar sobere maar toch doelmatige maatregelen.

Indien mogelijk wordt een samenhangend pakket van kleinere en betaalbare maatregelen ontwikkeld.

-

Gewenst eindresultaat

Het hoofdproduct is een Inrichtingsschets van het onderzoeksgebied met een samenhangend pakket van bestaande en nieuwe ontsnipperingsmaatregelen, rasters, geleiding en overige inrichtingsmaatregelen (stapstenen, faunaroutes, oevers etc.).

De inrichtingsschets bevat ook een ruwe kostenindicatie van de maatregelen. De inrichting van de EHS valt niet onder die kosten, tenzij er heel ingrijpende extra inrichtingsmaatregelen nodig zijn (zoals het graven van een watergang).

Andere resultaten zijn:

Een lijst van de doelsoorten, zo nodig per deelgebied op basis van:

- natuurbeleid;
- het voorkomen en de kansrijkheid van doelsoorten;
- registraties van valwild;
- informatie over trekroutes.

Een overzicht van eventueel benodigde maatregelen om de bestaande ontsnipperingsmaatregelen (rasters, loopstroken e.d.) te verbeteren.

Onderzoeksvragen

Onderzoeksvragen zijn onder meer:

- inventariseer voor welke doelsoorten de A28 en de directe omgeving (het onderzoeksgebied) beter passeerbaar moet worden;
- inventariseer voor welke soorten het aantal wildslachtoffers moet worden teruggebracht;
- verken de passeerbaarheid van de A28 en parallelle infrastructuur door de doelsoorten;
- inventariseer alle bestaande natte en droge passages en de mogelijkheden voor eenvoudige verbeteringen;
- inventariseer de mogelijkheden voor aanvullende natte en droge passages en ontwikkel een samenhangende inrichtingsschets met zo nodig kleinere en grotere faunapassages en de overige benodigde ontsnipperingsmaatregelen en inrichting;
- verken de bestaande beheermaatregelen en ga na of deze verbeterd en/of aangevuld kunnen worden.
- en verder de andere benodigde vragen en acties voor de gevraagde resultaten.

Activiteiten, planning en projectorganisatie

Zie projectplan.

Bijlage: Natuurnetwerk Nederland in de provincies Groningen en Drenthe

